

## UTICAJ ISTORIJSKIH OKOLNOSTI NA PRISUSTVO RAZLIKA U RAČUNOVODSTVENIM REŠENJIMA

Istorijski događaji su uticali na razlike prisutne u računovodstvenim rešenjima u svetu. Navešćemo nekoliko najbitnijih događaja koji su od presudnog značaja za pojavu većih razlika u računovodstvenim rešenjima u svetu.

U Velikoj Britaniji i SAD, privredna društva se finansiraju prevashodno putem prodaje vrednosnih papira (posebno deonica) tj. kreditni davaoci i preostali poverioci su u manjini, što znači da investitori preuzimaju veći rizik (poslovni i finansijski), za finansijska ulaganja. Ovo je osnovni razlog koji oni zahtevaju od poslovnih organa društva da im prezentiraju realnu dobit i gubitak, dok se mora uzeti u obzir da sami odlučuju o sudbini poslovnog rešenja.

Dve trećine javnih deoničarskih društva se kotira na Londonskoj berzi, pri čemu engleska računovodstvena pravila imaju širu upotrebnu vrednost od nemačkih i francuskih.

Akcent je stavljen na dokaze uspeha, dok u računovodstvu vladaju usmerenja kao što su: realni prikaz, neprekidnost, stalnost, realizacija.

Jedan od bitnih događaja jeste i svetska ekonomska kriza (1929. do 1933. god.), koja je dovela do osnivanja američke državne komisije za nadzor berzi u SAD (Securities and Exchange Commission, -SEC), sa funkcijom nadzorno-berzanske vlasti u SAD. Sa predstavnicima Savezne vlade i računovodstveno- revizorske organizacije, komisija je 1929. godine bila autor opštih računovodstvenih načela (Generally Accepted Accounting Principles, -GAAP), ovo su ujedno osnovna pravila koja su obavezna za sve članove berze prilikom izdavanja računovodstvenih izveštaja.

Od trenutka kada su 1929. godine, Njujorška berza (New York Stoc Exchange-NYSE) i Američki institut za računovodstvo (American Institut of Accountants, -AIA), pripremili zajednička stručna pravila, opšta računovodstvena načela (GAAP) počela su da se koriste.

Gore navedena načela sadrže sledeća rešenja: načelo realne prezentacije (fair presentation), načelo prioriteta sadržine u odnosu na formu (substance over form), načelo kontinuiteta (going concern principle), načelo realizacije (realization principle), načelo sadržajnog razgraničavanja (matching principle), načelo opreznosti (conservatism principle), načelo formalne i materijalne konstantnosti (consistency) i načelo bistvenosti (materiality).

Izrada novih propisa o delovanju privrednih društava u Evropi posle II Svetskog rata, uzrokovale su poslovne, monetarne i ostale integracije, koje su izazvane pre svega privrednim interesima u zapadnoj i centralnoj Evropi, nakon čega je došlo do prihvatanja direktiva Evropske Zajednice (nem., EU- Richtlinien).

Određene države u delu Evrope gde je dominirao socijalizam uspostavljeni su 90-ih godina novi ekonomski i pravni sistemi, uključujući i rešenja vezana za računovodstva svojih privrednih društava. Uzor sopstvenih računovodstvenih standarda, u pojedinim zemljama (češka, Slovenija, Slovačka, Poljska, Bosna i Hercegovina), pomogli su međunarodna računovodstvena rešenja i standardi. Neke od zemalja (kao što su SR Jugoslavija, Hrvatska), odlučile su se za neposrednu upotrebu računovodstvenih rešenja i

standarda. Strateški uticaj su imale i jedan i drugi slučaj, na dalji razvoj računovodstva u pomenutim zemljama.

Računovodstvena pravila je veći deo evropskih zemalja uredio i objasnio u okviru privrednog prava, što je bila direktna posledica prvih evropskih trgovačkih zakona. Npr. francuski trgovački zakonik (fran. code de Commerce) iz 1673. godine, takođe i Napoleonovtrgovački zakonik iz 1871. godine (nem. Handelsgesetzbuch, HGB) itd.

U anglosaksonskom svetu, pravila stručnih udruženja i institute preovlađuju u odnosu na pravna računovodstvena pravila.

U istoriji, dvojno knjigovodstvo se razvilo i bilo prihvaćeno prvo u razvijenim zemljama kao što su Italija, Francuska, Nemačka, Engleska, Holandija, a potom in a ostale zemlje koje su uglavnom kolonije i uprave pomenutih država. Englesko računovodstvo je putem privrednih tokova preneseno na područje celokupne nekadašnje britanske imperije (British Commonwealth of Nations).

Drugi važan prenos računovodstvenih znanja Engleska je uradila putem investiranja u Severnoj Americi (gde su se stvarala prva privredna društva).

Ostale evropske države su imale podjednako važnu ulogu u prenosu računovodstvenih znanja. Tako je Holandija svoju praksu prenela na Indokinu, Francuska u Afriku i Polineziju. Nemačka računovodstvena iskustva preuzeli su Japanci, Šveđani i carska Rusija. SAD je preuzela praksu britanskog računovodstva, a od njih države Srednje i Južne Amerike (Brazil i Meksiko), Izrael i Filipini.

## **DIREKTIVE EZ O POLAGANJU RAČUNA**

Postoje dve bitne činjenice kojima su zemlje članice EZ bile motivisane da se propisima o polaganju računa završni računi učine razumljivijim, tj. budu lakši za čitanje.

Prva činjenica jeste pomenuta težnja koja je uslovljena potrebom za konstituisanjem zajedničkog tržišta (Rimski ugovor iz 1957. godine), koje, pre svega, znači otklanjanje trgovinskih barijera, formiranje zajedničke spoljne carine i zajedničkog tržišta sa protokom ljudi kapitala i suluga.

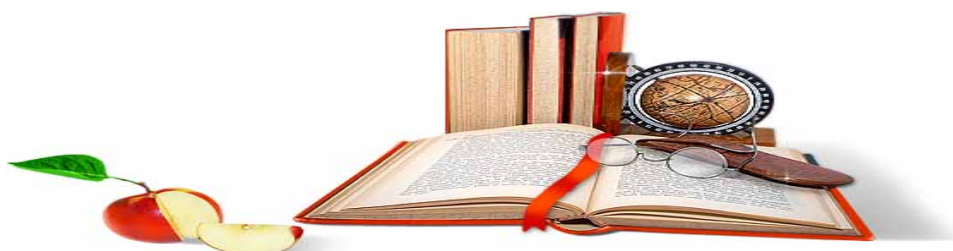
Druga činjenica je indicirana na zahtev za harmonizacijom polaganja računa, motivisana okolnošću da se u pojedinim zemljama propisi o polaganju računa delimično različito razvijaju.

Usklađivanje privrednog prava i stvaranje uslova za upoređivanje finansijsko-računovodstvenih izveštaja privrednih društava, EU je započela 1965. godine. Konačno određivanje direktiva stupilo je tek 1984. godine, sledećim redom: prva direktiva (nem. Gesellschaftrechtliche Richtlinie), vezana za objavljivanje (nem. Publizitätsrichtlinie), koju je EZ usvojila 9. marta 1968 godine; četvrta direktiva, koja se odnosi na unifikovane godišnje računovodstvene izveštaje o ekonomskom položaju i uspehu društava kapitala (nem. Bilanzrichtlinie), tj. Deoničarskih društava i društava sa ograničenom odgovornošću, kao i komanditnih društava, usvojena od strane EZ 25. jula 1978. godine; izrada konsolidovanih bilansa društava kapitala (nem. Konzernbilanzrichtlinie), odnosila se sedma direktiva, a Evropska Zajednica ju je usvojila 13. juna 1983. godine; osma direktiva, koja je tretirala eksternu reviziju godišnjih obračuna poslovanja društava kapitala (nem. Abschlußprüferrichtlinie) je usvojena 10. aprila 1984. godine. Evropska

---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE  
PREUZETI NA SAJTU [WWW.MATURSKI.NET](http://WWW.MATURSKI.NET) ----

[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](http://WWW.SEMINARSKIRAD.ORG)  
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA  
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

[WWW.SEMINARSKIRAD.ORG](http://WWW.SEMINARSKIRAD.ORG)  
[WWW.MAGISTARSKI.COM](http://WWW.MAGISTARSKI.COM)  
[WWW.MATURSKIRADOVI.NET](http://WWW.MATURSKIRADOVI.NET)



NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

[maturskiradovi.net@gmail.com](mailto:maturskiradovi.net@gmail.com)